

tema:

BORGERNES STEMME SOM HELENDE KRAFT

SOCIAL KRITIK nr. 155, 30. årgang 2018.
© Selskabet til Fremme af Social Debat

Redaktør: Benny Lihme / ben@socialkritik.dk
Redaktionens adresse:
Social Kritik, Nansensgade 68 kld.
1366 København K
Tlf: 20 63 99 63
www.socialkritik.dk

Betaling: Danske Bank
SWIFT-BIC: DABADKDK
IBAN: DK08 3000 0002 8025 62
Reg.nr.: 9570 Konto: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 450,-
Nummer 155: Kr. 120,-

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Grafisk tilrettelægning:
Susanne Whitta Jørgensen/Grafisk Himmel

Forsideillustration: Gert Hansen

Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen "Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme og deltage i den offentlige debat om sociale emner. En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet, er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og den sociale praksis. Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti- og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af:
Flemming Balvig, Johs. Bertelsen,
Ning de Coninck-Smith, Anders La Cour, Tine Rask Eriksen, Thorkild Høyer, Ejler Johansen,
Birgit Kirkebæk, Ida Koch, Øjvind Larsen,
Birger Steen Nielsen, Henning Salling Olesen,
Benedicta Pécseli, Knud Erik Pedersen,
Annick Prieur, Flemming Røgilds, Lone Scocozza,
Ove Sernhede, Søren Smidt, Peter Thielst,
Morten Thing, Jørn Vestergaard, Joachim Wrang.

Psykiatrien har i den seneste tid fået stor opmærksomhed fra medier og politikere. Alligevel er det lykkedes at overse en kritisk rapport fra Folketingets Ombudsmand underskrevet d. 13-06-2018: "Socialpsykiatrien – sikkerhed for beboere på botilbud og sektorovergange."

Her skal kun berøres den del af rapporten, som vedrører (manglen på) sikkerhed for beboere på socialpsykiatriske botilbud. Er de sikkerhedsmæssige forhold for beboere på botilbuddene tilstrækkelige, er det tema som undersøges.

Og nej, det er de ikke. Efter besøg på 13 socialpsykiatriske botilbud omfattet af servicelovens §§ 107 eller 108 (og syv besøg på psykiatriske afdelinger), konkluderes det således:

"Ombudsmandens overordnede vurdering er, at der kan og bør gøres mere for at højne beboernes sikkerhed og tryghedsfølelse på botilbuddene. Det fokus, der i de seneste år har været på at højne sikkerheden for de ansatte, har kun i mindre grad haft en afsmittende effekt på beboernes sikkerhed."

På de fleste botilbud, som ombudsmanden besøgte i 2017, var der ikke nogen retningslinjer for vold og trusler mellem beboerne (voldspolitik), ikke nogen systematisk registrering af vold og trusler mellem beboerne og dermed heller ikke nogen systematiske analyser af vold og trusler for at finde årsager og mønstre.

Tja, vi har jo hørt meget om, at personalet bruger alt for meget af deres arbejdstid på skrivearbejde, registreringer og målinger, men kun få steder registreres noget så vigtigt som vold og trusler mellem beboerne. Fagforeningsledere som FOA's Dennis Kristensen og Socialpædagogernes Benny Andersen toner frem for ens indre blik med deres ensidige arbejdsmiljøpolitik og sikring af de ansattes ve og vel. Og her kommer der så en dokumentation for, at fagfolkene, nogle steder mere end andre, har skyllet barnet ud med badevandet: "Mange af de tiltag, der er blevet iværksat for de ansatte i løbet af de seneste år, kan med fordel også iværksættes i forhold til beboerne. Det gælder f.eks. implementering af voldspolitikker, risikovurderinger samt registrering og analyse af forekomsten af vold og trusler mellem beboerne indbyrdes."

Ombudsmanden er tilsyneladende en høflig mand, for han skriver ikke direkte det, som de fleste må tænke: det er jo ikke de ansatte, der er klienter og brugere. De er professionelle, hvis eneste eksistensberettigelse er, som det hedder i rapporten, "at medvirke til at sikre, at samfundets mest udsatte borgere bli-

ver behandlet med værdighed og respekt og i overensstemmelse med deres rettigheder.”

Der ligger altså en opgave her, som skal bringe beboernes tryghed og sikkerhed på linje med personalets. Om det sker, et par steder skete der allerede noget, da det forlød, at stederne ville få besøg af ombudsmanden!, kan der kun spås om. Men ombudsmanden har lovet, at han senere kommer rundt for at tjekke, om sikkerheden mellem beboerne er bragt i orden...

Ombudsmandens kommissorium er ret stramt afgrænset, og han har således ikke ret til at beskæftige sig med institutionernes størrelse og størrelsens betydning for de forhold, som han undersøger. Søger man sociologisk viden om dette andetsteds, er det evident, at store botilbud med mere end 100 beboere er langt mere voldsfremkaldende end små med botilbud for 6-8 beboere.

Hvad medierne angår, kan det undre, at de så beredvilligt har været mikrofonholdere for organisationernes ledere, selv om drab på medarbejdere er horribelt og sender appeller til sort-hvid journalistik med stigmatiseringen af de psykisk syge som konsekvens. Hvad disse angår, ringer journalister primært til Landsforeningen SIND og Bedre Psykiatri, hvor pårørende og professionelle NGO'ere taler på de syges vegne.

I en længere årrække har jeg fungeret som dirigent for landets eneste rene brugerorganisation, LAP, hvor der ikke er pårørende eller andre til at udtale sig på de sindslidendes vegne. En gang om året er der landsmøde i Svendborg med 125 deltagere. Jeg har endnu ikke oplevet, at en journalist har indfundet sig på disse landsmøder, hvor han eller hun ellers ville kunne orientere sig dybdegående og alsidigt, hvad angår brugernes oplevelser af det psykiatriske system. Det spørgsmål rejser sig, hvorfor der er så megen paternalisme på spil i organisationerne, der beskæftiger sig med psykiatri?

li-

INDHOLD

Tema:

BORGERNES STEMME SOM HELENDE KRAFT

Jonas Gustafsson & Knud Ramian BORGERNES STEMME SOM HELENDE KRAFT. VEJE TIL MAGT OVER EGET LIV	4
Louise Dahl Wulff LIVSHISTORIEFORTÆLLING SET INDEFRA	10
Pernille Ernst Petersen NÅR DIAGNOSEPROGET TAGER MAGTEN	17
Jonas Gustafsson DET ÅBNE SUPERVISIONSRUM	22
Esper Sørensen AT SKABE EN NY KULTUR GENNEM ÅBEN DIALOGISK PRAKSIS	35
Allan Holmgren NARRATIV PRAKSIS: <i>Magt, fortælling og bevidning</i>	44
Jens Bækdal LIVSHISTORIEFORTÆLLING FRA ET SOCIALPSYKIATRISK PERSPEKTIV	54
Tina M. Pedersen DIALOG OM BORGERES HÅB OG DRØMME	61
Niels Laurs Pedersen & Lone Petersen <i>Borgerens stemme i klassen og ved katederet:</i> EN RECOVERY SKOLE	65
Marianne Secher SAMTALETEKNOLOGIERNES DILEMMAER OG MULIGHEDER	69
Anmeldelser:	
Steen Nepper Larsen SUSPENSION OG/ELLER SKÆRPELSE AF DEN MENNESKELIGE DØMMEKRAFT	75
Klavs Birkholm MERE EKSPONERET END GODT ER	79
Ole Thysser EN UTOPI DØD	82
Steven Arnfjord UNDERHOLDENDE OG DRAMATISERENDE BOG OM GRØNLANDS FREMTID	85
Knud Vilby PÅ CYKEL IND I SPANSK MULTIKULTUR	88
Morten Thing FLASKEPOST FRA EN SVUNDEN TID	90
Henrik Kaare Nielsen PREKÆRT	91
Joachim Wrang ET UDMÆRKET OVERSIGTSVÆRK	95
Benny Lihme CIRKUS ZORNIG – det er aldrig for sent at få en dårlig barndom	99